

Floris I

De graaf die vocht tegen keizers én bisschoppen

Floris I

door Hendrik van Heessel – Publiek Domein

Floris I werd rond 1025 geboren als zoon van Dirk III en Othelhilde van Saksen, in een tijd waarin het jonge graafschap West-Frisia — het latere Holland — nog voortdurend moest vechten voor zijn bestaan. Zijn vader had het gebied uitgebreid, ontgonnen en verdedigd tegen de keizerlijke macht. Floris erfde dus niet alleen een graafschap, maar ook een reeks conflicten die nog lang niet waren opgelost.

Hij zou regeren van 1049 tot 1061, een periode die werd gekenmerkt door strijd, diplomatie, verraad en uiteindelijk een dramatische dood.

Een graaf op de vlucht

Toen Floris in 1049 zijn broer Dirk IV opvolgde, was de situatie explosief.

Dirk IV was gesneuveld in de strijd tegen de keizer en de bisschoppen van Utrecht, Luik en Keulen. Floris erfde dus een graafschap dat militair onder druk stond en politiek geïsoleerd was.

Hij moest zelfs vluchten in de beginfase van zijn regering. De keizerlijke partij beschouwde hem als een vijand, en de bisschoppen zagen hem als een bedreiging voor hun territoriale ambities.

Maar Floris was vasthoudend. Hij keerde terug, herstelde zijn positie en zette de strijd van zijn familie voort.

Tol op de Merwede: een oud conflict laait opnieuw op

Net als zijn vader Dirk III raakte Floris verwickeld in een conflict over tolheffing op de Merwede, vermoedelijk bij Vlaardingens. Deze tol was economisch lucratief, maar werd door de keizer en de bisschoppen gezien als een ongeoorloofde inbreuk op hun rechten.

Floris' vasthoudendheid maakte hem opnieuw tot een doelwit.

Botsing met de bisschoppen en de keizer

Floris probeerde zijn macht uit te breiden in het rivierengebied, vooral richting de Betuwe en de gebieden rond de Maas. Daarmee kwam hij in conflict met bisschop Willem van Cuijk van Utrecht.

De keizerlijke regentes **Agnes van Poitou** besloot in 1058 dat Floris moest worden “gecorrigeerd”. Ze gaf een indrukwekkende coalitie opdracht om hem tot de orde te roepen:

- Willem van Cuijk, bisschop van Utrecht
- Hendrik II van Leuven
- Wichard van Gelder
- Anno II, aartsbisschop van Keulen
- Diederik, bisschop van Luik
- Egbert I van Meißen, markgraaf van Friesland

Het was een alliantie die normaal gesproken een regionale graaf zou verpletteren.

Maar Floris was geen gewone graaf.

De Slag bij Oudheusden (1061): list en terrein als wapen

In 1061 troffen de legers elkaar bij Oudheusden. Floris was zwaar in de minderheid, maar hij kende het terrein.

Hij liet het slagveld voorbereiden met valkuilen, verborgen in het gras en de modder.

Toen de vijandelijke troepen oprukten, stortten velen in de kuilen, raakten gewond of werden gedesorganiseerd.

De verwarring was zo groot dat Floris met relatief gemak de slag won.

Het was een meesterlijke combinatie van strategie, kennis van het landschap en lef.

De fatale slag bij Nederhemert (28 juni 1061)

Later dat jaar kwam het tot een tweede confrontatie, ditmaal bij Nederhemert. Floris viel de troepen van Keulen, Brunswijk en Cuijk aan en wist ze aanvankelijk te verjagen. Zijn mannen vierden hun overwinning en rustten in de schaduw van de bomen langs de Maas.

Maar de strijd was nog niet voorbij.

Herman van Cuijk, burggraaf van Utrecht, hergroepeerde zijn troepen en viel de nietsvermoedende Friezen onverwacht aan. De overval was verwoestend, waarbij Floris werd gedood, honderden van zijn mannen sneuvelden.

Het graafschap stond opnieuw op instorten

Floris' dood op 28 juni 1061 was abrupt, gewelddadig en dramatisch — een passend einde voor een graaf die zijn hele leven in conflict had gestaan.

Huwelijk en kinderen

Floris was gehuwd met **Geertruida van Saksen**, dochter van Bernhard II van Saksen en Eilika van Schweinfurt.

Dit huwelijk verbond de Hollandse dynastie met de Saksische adel, een belangrijke steunpilaar in het Heilige Roomse Rijk.

Ze kregen vier kinderen:

- **Dirk V** (1054–1091)
Zijn opvolger, aanvankelijk onder regentschap van zijn moeder.
- Floris
Jong overleden in Luik, mogelijk tijdens zijn opvoeding.
- Bertha van Holland (ca. 1058–1094)
Gehuwd met Filips I van Frankrijk, waarmee de Hollandse dynastie een koninklijke alliantie kreeg.
- Adelheid (1045–1085)
Gehuwd met Boudewijn I van Guînes.

Geertruida speelde na Floris' dood een cruciale rol in het behoud van het graafschap voor haar zoon Dirk V.

Een graaf tussen twee werelden

Floris I leefde in een tijd waarin het graafschap West-Frisia nog geen vanzelfsprekende macht was. Hij moest vechten tegen de keizer, de bisschoppen en rivaliserende edelen.

Bovendien had hij geografische beperkingen van een drassig, moeilijk te verdedigen land.

Toch wist hij zijn positie te behouden, zijn gebied uit te breiden en zijn dynastie te versterken.

Zijn dood was tragisch, maar zijn nalatenschap leefde voort in zijn kinderen — en vooral in **Dirk V**, die het werk van zijn vader zou voortzetten...

Dirk V

De jonge graaf die zijn graafschap heroverde

Dirk V

door Cornelis Visscher 1650 – Rijks Museum

Toen **Dirk V** in 1054 werd geboren, was zijn familie verwickeld in een voortdurende strijd met de keizer en de bisschoppen van Utrecht. Zijn vader, Floris I, sneuvelde in 1061 bij Nederhemert, in een hinderlaag die het graafschap op de rand van de ondergang bracht. Dirk was toen nog een kind. Zijn moeder, Geertruida van Saksen, moest als regentes het graafschap zien te behouden in een vijandige politieke omgeving.

Dirk V zou opgroeien in een wereld waarin niets vanzelfsprekend was — en waarin hij uiteindelijk zijn land stukje bij beetje moest terugveroveren.

Een minderjarige graaf in een vijandige wereld

Na de dood van Floris I greep **bisschop Willem I van Utrecht** onmiddellijk zijn kans. Hij annexeerde Kennemerland en Rijnland.

Deze annexatie werd formeel bevestigd door **keizerin Agnes van Poitou**, die als regentes van het Heilige Roomse Rijk de belangen van de bisschoppen steunde. Voor Dirk bleef slechts een versnipperd graafschap over: de meest noordelijke en zuidelijke delen van het latere Holland.

Het leek alsof de Gerulfingen hun macht voorgoed kwijt waren.

Een strategisch huwelijk: Geertruida en Robrecht de Fries

Geertruida beseftte dat haar zoon een sterke bondgenoot nodig had. In **1063** hertrouwde zij met **Robrecht I van Vlaanderen**, de broer van graaf Boudewijn VI. Robrecht gaf zijn aanspraken op Vlaanderen op en richtte zich volledig op zijn nieuwe Friese belangen.

In Vlaanderen kreeg hij de bijnaam **“de Fries”** — een verwijzing naar zijn rol als beschermer van Dirk en diens graafschap.

Dirk ontving als apanage (erfdeel) Vlaanderen ten oosten van de Schelde en de eilanden ten westen van de Schelde, waaronder Walcheren.

Deze gebieden gaven hem inkomsten, prestige en een machtsbasis buiten Holland.

De herovering van Kennemerland en Rijnland

Robrecht en Boudewijn voerden een reeks militaire campagnes om de verloren gebieden terug te winnen. Ze slaagden erin Kennemerland en Rijnland te heroveren, maar de keizerlijke partij gaf niet op.

Keizer Hendrik IV gaf **hertog Godfried III van Neder-Lotharingen** opdracht om de bisschop van Utrecht te verdedigen. Godfried was een gevreesd militair leider, maar zijn leven eindigde op bizarre wijze: op 26 februari 1076 werd hij in Delft of Vlaardingen vermoord — volgens de overlevering terwijl hij zijn behoefte deed, van onderen dodelijk gestoken.

Zijn dood verzwakte de keizerlijke positie aanzienlijk.

En toen overleed ook **bisschop Willem van Utrecht**, de grote tegenstander van de Hollandse graven.

De beslissende slag: het kasteel van IJsselmonde

Dirk greep zijn kans. Met een Vlaams leger trok hij op tegen de nieuwe bisschop, **Koenraad**, die zich verschanste in het kasteel van IJsselmonde.

De strijd was fel, maar Dirk wist het kasteel te veroveren. Koenraad had geen keuze meer: hij sloot vrede en gaf Rijnland en Kennemerland terug aan Dirk.

Voor het eerst sinds de dood van zijn vader was het graafschap weer min of meer hersteld.

Huwelijk en kinderen

Dirk V trouwde met **Othilde uit Saksen** (ca. 1065 – 1120), een vrouw uit een voornaam Saksisch geslacht. Hun huwelijk versterkte de banden met de Duitse adel, een belangrijke factor in de machtsbalans van de Lage Landen.

Ze kregen twee kinderen:

- **Floris II** (ca. 1085 – 1122)
Zijn opvolger en de eerste graaf die zich officieel “**graaf van Holland**” noemde.
- Mathilde
Over wie weinig bekend is.

Laatste jaren en overlijden

Dirk V bleef tot zijn dood in 1091 graaf van het herstelde gebied. Zijn regering was geen periode van grote expansie, maar van herstel, consolidatie en diplomatie. Hij had het graafschap teruggewonnen uit een bijna hopeloze situatie — een prestatie die zijn dynastie veiligstelde voor de volgende generaties.

Hij overleed op 17 juli 1091, waarschijnlijk in vrede, en liet een graafschap achter dat sterker was dan het ooit onder zijn vader was geweest...

Floris II

De eerste graaf van Holland

Floris II van Holland

door Cornelis Visscher 1650 – RijksMuseum

Toen **Floris II** rond 1085 werd geboren, was het graafschap van zijn vader Dirk V nog herstellende van decennia van oorlog, annexaties en heroveringen. De Gerulfingen hadden hun land teruggewonnen, maar het moest nog worden gestabiliseerd en opnieuw vormgegeven. Floris zou de graaf worden die deze overgang voltooide — en die voor het eerst de titel “graaf van Holland” zou dragen.

Zijn bijnaam, **de Vette** of **de Dikke**, verwijst waarschijnlijk niet naar zijn postuur, maar naar zijn rijkdom. En rijk werd hij inderdaad.

De eerste ‘graaf van Holland’

Tot Floris II spraken de graven van zijn familie over hun gebied als *Frisia* of *West-Frisia*.

Maar in de oorkonden van Floris verschijnt voor het eerst de titel: **“Florentius comes de Hollant.”**

Dit was geen toevallige verandering. Het weerspiegelde de groeiende eenheid van het gebied, de verschuiving van Friese naar Hollandse identiteit en de erkenning van zijn macht door de bisschop van Utrecht.

Floris II is daarmee de **eerste officiële graaf van Holland**.

Verzoening met de bisschop van Utrecht

Zijn vader en grootvader hadden voortdurend gevochten met de bisschoppen van Utrecht. Floris koos een andere koers. In 1101 erkende hij **bisschop Burchard van Utrecht** als zijn leenheer. In ruil daarvoor ontving hij het Rijnland als leen en de titel graaf van Holland.

Deze verzoening gaf hem politieke stabiliteit en ruimte om zijn graafschap economisch te ontwikkelen.

Huwelijk met Petronella van Lotharingen

Omstreeks 1108 trouwde Floris met **Petronella**, dochter van Diederik II van Opper-Lotharingen en halfzus van de latere koning Lotharius III.

Dit huwelijk verbond Holland met de hoogste Duitse adel, gaf Floris prestige binnen het Heilige Roomse Rijk en versterkte zijn positie tegenover Utrecht en Vlaanderen

Petronella zou later een belangrijke rol spelen als regentes voor hun zoon Dirk VI.

Rijkdom door ontginning en tolheffing

Floris II was een bestuurder met een scherp oog voor economische kansen. Zijn rijkdom kwam vooral uit twee bronnen:

1. Ontginning van veengebieden

In het Rijnland lagen uitgestrekte veengebieden die onder zijn bewind werden ontgonnen. Door deze gronden te verpachten:

- ontstonden nieuwe dorpen
- groeide de landbouwproductie
- stegen de inkomsten uit pacht en belasting

Deze ontginningen vormden de basis van het Hollandse landschap zoals we dat nu kennen.

2. Tolheffing op de grote rivieren

Bij **Vlaardingen**, waar de Lek, Waal en Maas samenstroomden, hief Floris tol op passerende schepen. Dit was een goudmijn. De handel tussen Engeland, Vlaanderen, Keulen en het Duitse binnenland liep dwars door zijn gebied.

Zijn bijnaam *de Vette* verwijst waarschijnlijk naar deze economische voorspoed.

Kerken van tufsteen

Floris investeerde in de kerkelijke infrastructuur van zijn graafschap. Hij liet verschillende houten kerken vervangen door tufstenen kerken, een teken van rijkdom, stabiliteit en groeiende Hollandse identiteit

Deze kerken vormden de eerste stenen monumenten van het jonge Holland.

Kinderen van Floris II en Petronella

Het echtpaar kreeg vier kinderen die elk een rol speelden in de dynastieke geschiedenis:

- **Dirk VI** (ca. 1114–1157)
Zijn opvolger, aanvankelijk onder regentschap van Petronella.
- Floris de Zwarte (ca. 1115–1133)
Een tragische figuur die tweemaal in opstand kwam tegen zijn broer. Hij werd in 1133 bij Utrecht vermoord.
- Simon
Kanunnik te Utrecht, vertegenwoordiger van de kerkelijke tak van de familie.
- Hedwig († 1132)
Trad in als non.

Daarnaast had Floris een buitenechtelijke dochter:

- Hadewijch Florisdr
Gehuwd met Hugo III van Voorne.

Overlijden en nalatenschap

Floris II overleed op 2 maart 1122. Zijn dood markeerde het einde van een periode van stabiliteit en groei. Hij liet een graafschap achter dat economisch bloeide, bestuurlijk was versterkt, een nieuwe naam en identiteit had gekregen en stevig was verankerd in de Europese aristocratie

Met Floris II begint **het echte verhaal van Holland** als politieke eenheid...

Dirk VI

De graaf die Holland stabiliseerde en verbond met Europa

Dirk VI van Holland

door Cornelis Visscher 1650 – Rijks Museum

Toen **Dirk VI** omstreeks 1114 werd geboren, was Holland nog maar net een naam. Zijn vader, **Floris II**, had als eerste graaf de titel *comes de Hollant* gedragen en het graafschap economisch versterkt door ontginningen en tolheffing. Zijn moeder, **Petronella van Lotharingen**, was een halfzus van de latere koning Lotharius III en een vrouw met aanzienlijke politieke invloed.

Dirk groeide dus op in een wereld waarin Holland niet langer een periferie was, maar een opkomende macht in de Lage Landen.

Een graaf onder voogdij

Toen Floris II in 1122 overleed, was Dirk nog minderjarig. Zijn moeder Petronella trad op als regentes — en dat deed ze met kracht. Zij was een vrouw van hoge geboorte, politiek ervaren en niet bang om haar positie te verdedigen. Onder haar regentschap bleef Holland stabiel, ondanks interne spanningen en de voortdurende rivaliteit met de bisschoppen van Utrecht.

Pas later, toen Dirk volwassen werd, nam hij het bestuur volledig over.

Huwelijk met Sophia van Rheineck: een strategische alliantie

Omstreeks 1125 trouwde Dirk met **Sophia van Rheineck**, dochter van Otto van Rheineck en Geertruid van Northausen. Dit huwelijk bracht een belangrijke erfenis met zich mee:

- **het graafschap Bentheim**

Door Sophia's afkomst kwamen de Hollandse graven in het bezit van dit Duitse graafschap, wat hun invloed oostwaarts uitbreidde. Het was een dynastieke zet die de Gerulfingen stevig verankerde in de aristocratie van het Heilige Roomse Rijk.

Sophia zou Dirk ruim negentien jaar overleven en overleed in 1176, tijdens een pelgrimstocht naar Jeruzalem — een echo van de pelgrimstraditie die al bij Dirk III zichtbaar was.

Een graaf tussen kerk en keizer

Dirk VI regeerde in een tijd waarin de machtsverhoudingen in Europa verschoven. De investituurstrijd tussen paus en keizer had de politieke kaarten opnieuw geschud, en regionale machthebbers moesten hun positie zorgvuldig bepalen.

Dirk wist de relatie met de bisschoppen van Utrecht beheersbaar te houden, zijn graafschap economisch te versterken en zijn dynastie via huwelijken en kerkelijke benoemingen te verbinden met de hogere adel

Zijn regering was minder spectaculair dan die van zijn voorouders, maar wel stabiel — en dat was precies wat Holland nodig had.

Kinderen die Europa zouden beïnvloeden

Dirk VI en Sophia kregen een groot gezin, waarvan de leden een indrukwekkende rol speelden in zowel wereldlijke als kerkelijke macht:

- Dirk Pelgrim (ca. 1138 – 1151)
Hij is geboren tijdens een pelgrimage van zijn ouders naar Het Heilige Land.
- **Floris III** (ca. 1140–1190)
Opvolger, een van de belangrijkste graven van de 12e eeuw.
- **Otto van Bentheim** (ca. 1140–1208/09)
Graaf van Bentheim en stamvader van het Huis Bentheim. Via hem loopt de lijn naar **Zijne Doorluchtige Hoogheid G.V.K.J. Prinz zu Bentheim und Steinfurt**, gouverneur van de Orde van Sint Jacob in Holland — een prachtige genealogische verbinding.
- Boudewijn († 1196)
Bisschop van Utrecht, een positie die de invloed van Holland in de kerk versterkte.
- Dirk († 1197)
Eveneens bisschop van Utrecht — twee broers die elkaar opvolgden in een van de machtigste kerkelijke zetels van de Lage Landen.
- Sophia († na 1202)
Abdis van Rijnsburg, een klooster dat nauw verbonden was met de Hollandse dynastie.
- Hadewig († 28 augustus 1167)
Non te Rijnsburg.
- Geertruid († 13 augustus)
Over wie weinig bekend is.
- Petronilla († 5 december)
Verbonden aan het kloosterleven.

Deze kinderen laten zien hoe de Geruldingen hun macht spreidden: via wereldlijke heerschappij, kerkelijke invloed en religieuze instellingen.

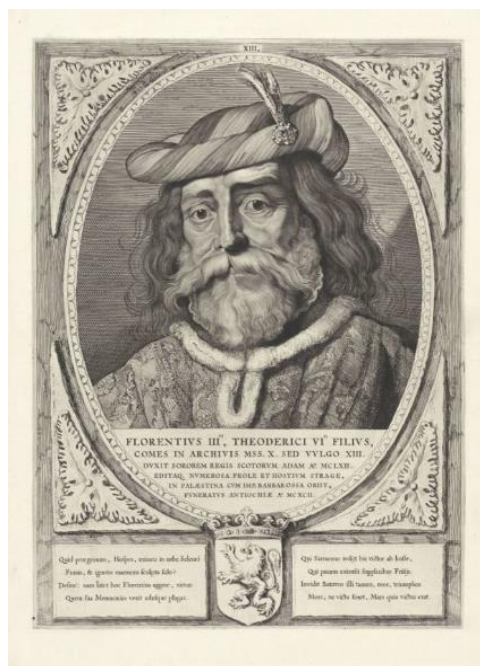
Laatste jaren en overlijden

Dirk VI overleed op 5 augustus 1157, bij Utrecht. Zijn dood markeerde het einde van een periode van consolidatie en diplomatie. Hij liet een graafschap achter dat economisch stabiel was, dynastiek sterk verbonden was met Duitsland, kerkelijk invloedrijk was en klaar was voor verdere expansie onder Floris III.

Zijn vrouw Sophia zou hem bijna twintig jaar overleven en haar leven afsluiten in het Heilige Land — een passend einde voor een vrouw uit een dynastie die pelgrimage en politiek met elkaar wist te verbinden...

Floris III van Holland

De graaf die Holland op de Europese kaart zette

Floris III van Holland

door Cornelis Visscher 1650 – Rijks Museum

Floris III werd rond 1140 geboren als zoon van **Dirk VI van Holland** en **Sophia van Rheineck**. Hij groeide op in een graafschap dat zich langzaam maar zeker ontwikkelde van een regionale macht tot een speler in de internationale politiek. Toen hij in 1157 zijn vader opvolgde, erfde hij een land dat economisch groeide, maar politiek kwetsbaar bleef — vooral door de voortdurende spanningen met de West-Friezen, de bisschoppen van Utrecht en de machtige graven van Vlaanderen.

Floris zou van Holland een graafschap maken dat niet alleen regionaal, maar ook op rijksniveau meetelde.

Oorlog en onderhandeling met de West-Friezen

Vanaf 1161 raakte Floris verwickeld in een slepende strijd met de West-Friezen, die hun autonomie fel verdedigden.

De strijd was hard en wederzijds verwoestend, de West-Friezen verwoestten Alkmaar twee keer en Floris sloeg terug door Schagen, Winkel en Niedorp te plunderen.

De oorlog duurde meer dan twintig jaar. Pas in 1184, toen Floris zelfs Texel en Wieringen wist te veroveren, gaven de West-Friezen zich gewonnen. De vrede was zwaar, de West-Friezen moesten 4000 zilveren marken betalen — een astronomisch bedrag.

Deze overwinning verstevigde de Hollandse macht in het noorden en legde de basis voor latere integratie van West-Friesland.

Conflict met Utrecht: de dam bij Zwammerdam

In 1165 botste Floris met **bisschop Godfried van Utrecht** over de aanleg van een dam in de Oude Rijn bij Zwammerdam. De dam was bedoeld om waterbeheer en scheepvaart te verbeteren, maar de bisschop zag het als een inbreuk op zijn rechten. Daarbovenop claimde Utrecht heerschappij over West-Friesland.

Keizer **Frederik I Barbarossa** moest eraan te pas komen. In Utrecht besliste hij dat gezag en inkomsten van West-Friesland tussen graaf en bisschop moesten worden verdeeld.

Het was een compromis, maar wel een erkenning dat Floris een onmisbare machtsfactor was.

De tol van Geervliet en de Vlaamse dreiging

In het zuiden probeerde Floris zijn inkomsten te vergroten door een tol in te stellen bij Geervliet, gericht op de lucratieve scheepvaart tussen Vlaanderen en de Rijn.

Graaf **Filips van de Elzas** van Vlaanderen zag dit als een directe aanval op zijn handelsbelangen. De spanningen liepen op. Floris hief de tol op onder druk, maar in 1166 stelde hij de tol opnieuw in. Filips trok met een leger naar het noorden en Floris werd gevangengenomen.

In 1167 moest Floris het **Verdrag van Brugge** tekenen: De tol werd opgeheven en Vlaanderen kreeg opperheerschappij over Zeeland.

Het was een pijnlijke nederlaag, maar Floris zou later revanche krijgen via de keizer.

Bondgenoot van keizer Frederik Barbarossa

Op rijksniveau was Floris een trouwe bondgenoot van **Frederik I Barbarossa**, een van de machtigste keizers van de middeleeuwen. Floris nam in 1158 en van 1176 tot 1178 deel aan diens Italiaanse veldtochten:

Zijn loyaliteit werd rijkelijk beloond. In 1177 werd Floris verheven tot **rijksvorst**, zijn broer Boudewijn werd in 1178 bisschop van Utrecht en de keizer gaf in 1179 definitieve goedkeuring aan de tol van Geervliet.

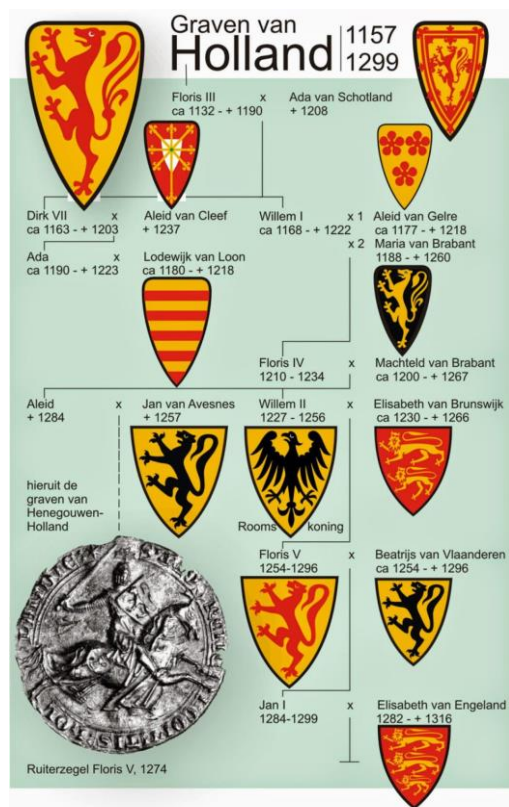
Deze erkenningen maakten Floris tot een van de invloedrijkste vorsten in de Lage Landen.

De Derde Kruistocht

In 1189 sloot Floris zich aan bij de **Derde Kruistocht**, onder leiding van keizer Frederik Barbarossa. Floris was een van de aanvoerders van het keizerlijke leger.

Tijdens deze tocht, op 11 augustus 1190, overleed hij — aan een besmettelijke ziekte — op weg door Klein-Azië. Hij werd begraven voor het koor in de Petruskerk van Antiochië, niet ver van de plek waar kort daarvoor Frederik Barbarossa ter aarde was besteld.

Huwelijk met Ada van Schotland

Op 28 september 1162 trouwde Floris met **Ada van Schotland**, dochter van Hendrik van Schotland en zuster van koning Malcolm IV. Dit huwelijk, verbond Holland met het Schotse koningshuis, het gaf Floris internationale prestige versterkte zijn positie tegenover Vlaanderen en Utrecht.

Floris zou zijn wapen hebben gebaseerd op het wapen van Schotland.

Ada speelde later een belangrijke rol als moeder van een grote en invloedrijke dynastie.

Kinderen van Floris III en Ada van Schotland

Het echtpaar kreeg een omvangrijk nageslacht, dat zich verspreidde over Europa:

- Dirk VII († 1203) Opvolger; gehuwd met Aleid van Kleef; vader van Ada van Holland.
- Mechteld (1167–...) Gehuwd met Arnold van Berg-Altena.
- **Willem I (1168–1222)** Verwierf het graafschap door opstand tegen zijn nicht Ada; later een van de machtigste Hollandse graven.
- Floris Geestelijke.
- Hendrik Over hem is weinig bekend.
- Boudewijn († 1204) Mogelijk actief in de hofkringen van zijn tijd.
- Robert Over hem is weinig bekend.

- Beatrijs Speelde een rol in de dynastieke netwerken.
- Elisabeth († 27 augustus, jaar onbekend)
- Ada Gehuwd met Otto II van Brandenburg.
- Margaretha († na 1203) Gehuwd met Diederik V van Kleef.
- Hedwig († 13 juli, jaar onbekend) Begraven te Haarlem.
- Agnes († 1228) Abdis van de abdij van Rijnsburg.

Deze kinderen verbonden Holland met Schotland, Brandenburg, Kleef, Berg-Altena en de kerkelijke wereld — een indrukwekkend netwerk.

Een graaf met een blijvende erfenis

Floris III was een krijgsheer in West-Friesland een diplomaat tegenover Utrecht. Hij was een rivaal van Vlaanderen, bondgenoot van de keizer en een kruisvaarder in het Heilige Land.

Onder zijn bewind werd Holland militair sterker, economisch rijker, internationaal invloedrijker en dynastiek beter verbonden dan ooit tevoren.

Zijn dood tijdens de Derde Kruistocht gaf zijn leven een bijna epische afronding...

Wordt vervolgd met Willem I.